

## Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 1. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Izposredništvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

## DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

## Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:  
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 2.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana na zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju — pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

## Lampe v Belokrajini. Z deželnim in državnim denarjem kupuje glasove za S. L. S. Glej brzojave.

## Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

## „DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 18.— Četrt leta . . . K 4.50  
Pol leta . . . K 9.— En mesec . . . K 1.50

V upravnistvu prejemam na mesec K 1.20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 20.— Četrt leta . . . K 5.—  
Pol leta . . . K 10.— En mesec . . . K 1.70

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnino, drugače se ne oziramo na naročilo. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnistvo „DANA“.

## Pomladansko delo.

Danes se snide avstrijski državni zbor na svoje pomladansko zasedanje. O uspehih pomladanskega dela se slišijo razni glasovi. Zasedanje bo trajalo pet tednov. Nekateri mislijo, da bo pomladansko delo plodono, na programu je brambna reforma, draginjski predlogi in službena pragmatika. Posebno prvi dve točki je treba hitro rešiti, ker je na 16. aprila določeno zasedanje delegacij.

Kakor vselej, je tudi sedaj vprašanje našega državnega zbora v zvezi s češkim in mažarskim vprašanjem. Niti hrvatski boj za ustavne pravice, niti silenske zahteve ne motijo dunajskega zborovanja; če je mogoče nas pritisnejo s silo ako pa ne, pa se naredi mala kupčija s klerikalci in tako gre stvar naprej. Čepi so odločnejši. Že nekaj let se drže parole brez češkega deželnega zbora — nikakega parlamenta. Češko-nemška pogajanja se niso končala. Zaradi njih bi se bil skoraj razbil enotni češki klub. Za zdaj stopa klub še vsaj na zunan — enoten — v državni zbor, gotovo pa je, da so razmere zelo napete. Enotni češki klub je sklenil delati za sedaj oportuno politiko — toda razna vprašanja lahko prinese s seboj nenadne izpremembe. Češki listi pišejo, da stoji češka delegacija pred kamenom, na katerem se lahko razbije enotna češka politika in da je zato sedanje zasedanje za Čehe velike važnosti. Vlada ima s češko-nemško spravo toliko dela, da bo morala božati obe strani, češko in nemško, ako bo hotela imeti mir. Sprava na Češkem pa je že dolgo aktualna stvar.

Mažari delajo težavo z brambno reformo. Ravno pred par dnevi so se v parlamentu zopet stopili v opozicijo je napadla predsedništvo. Pri nas bi že zdavnaj zavladal § 14. in bilo bi vsemu konec, na Mažarskem pa ni nikakega § 14. — saj tudi drugi paragrafi, ki so na papirju mnogo ne pomagajo — in tako se Khuen Hedervary bori z opozicijo na življenje in smrt.

Narodni Listy so mnjenja, da bo moral

Khuen prelomiti svoje obljube, ali pa — odstopiti. Boj na Ogrskem dobiva čimdalje zanimivejši izraz: kaže namreč, da se mora Avstrija z Ogrji pogajati nekako tako, kakor s tujo državo. S tem je v zvezi tudi boj Mažarov proti prestolonasledniku. Mažarska oholost dosedaj svoj vrhunec in naš državni zbor je odvisen od gospodov Mažarov, ker ne more hitro rešiti brambne predloge, dokler je ne rešijo v Budimpešti. Zato mislijo nekateri, da ima drž. zbor avstrijski še dovolj časa.

Splošno torej pri nas ni velikih ovir, dobre volje je povsod dovolj, vprašanje je, če bo znala vlada to dobro voljo porabiti tako, da ne bo vzbudila — nevoljo na eni ali drugi strani. Toda v tem oziru zadnje čase v Avstriji niso imeli sreče in so mislili, da se da slaba volja vedno nadomestiti — z lepimi obljubami. Zato je bilo nevolje povsod dovolj in ta ni bila državi na korist.

Kakor vselej, strah tuji sedaj na programu laška pravna fakulteta. Ako preostane parlamentu kaj časa pride tudi ta na vrsto. Ako pomislimo, koliko časa je treba, da se uresniči ena sama fakulteta, ki je že na programu nekoliko let in koliko zasedanj je potreba, da pride konečno rešena s programa v življenje, spoznamo, koliko let je treba za vseučilišče, ki ni še niti na programu. Take stvari so poučne, pa nekdo je rekel, da je zgodovina zato učiteljica življenja, da se iz nje nihče ničesar ne nauči.

## Društvo inženirjev v Ljubljani

je imelo v soboto 2. marca zvečer v gostilni »Pri roži« svoj II. redni občni zbor. Ker je bil društveni predsednik, nadsvetnik ing. Kliner za držan, je otvoril zborovanje podpredsednik, ravnatelj ing. Turk, ki se je v toplih besedah spominjal ravnokar preminulega vrliga in nepozabnega kolega g. ing. Schweitzerja. Dalje poroča, da je ing. Čapek odložil odborniški mandat. Poprečitanju zapisnika poda poročilo o društvenem delovanju v minoli poslovni dobi društveni tajnik ing. Skaberne, ki izvaja približno sledeče:

Kot tajniku D. i. v L. mi je poverjena hvala ležna naloga poročati o društvenem delovanju v prvi poslovni dobi. Naloga je hvala ležna, ker ni društvo v tej kratki dobi samo dokazalo opravičenosti obstoja, ampak se je tudi prav krepko razvilo. Društvo sicer še ni doseglo tiste stabilnosti, ki je potrebna vsakemu stanovskemu društvu, a razvijalo se je vzdržano in so dani sedaj vsi pogoji, da lahko vztraja na tej poti in nadaljuje svoje delovanje v javnosti. Najvažnejši dogodek v tej poslovni dobi je bila pač ustanovitve. Te ustanovitve sicer niso zabeležili niti naši dnevniki, niti naši znanstveni časopisi; notice, ki so bile o tej zadevi objavljene, so izšle vse iz odbora; pozdravil ni — izvemši dveh akademskih in nekaterih neslovenskih stanovskih društev — ustanovitev nikdo. Poklicane slovenske korporacije, ki so navezane na delo inženirjev, se niso ganile, pa nič ne de. Ti čudni pojavi nam samo kažejo, kako malo se še vpoštevata tisti stan, ki najtemeljiteje preobrazuje naše ekonomsko in duševno življenje, t. j. vso našo kulturo, dokazuje nam pa to tudi, kako potrebno je bilo naše društvo in to še posebej

no v slovenskih deželah, kjer je bil doslej inženir še veliko bolj samo v pripravi juristom in drugim stanovom kot drugje. Društvo si je v pravih in poslovnih načrtih pot, ki naj jo hodi v stanovskih ozirih, si pa tudi postavilo te lepe naloge v glavnih potezah na znanstvenem in strokovnem polju. Ena najlepših znanstvenih zadač je dobila konkretno obliko z izvolitvijo teh, terminološkega odbora. Ta osek je imel dosedaj še le dve seji, a se je že jako dobro vpeljal, ko je predelal vladno predlogo vodopravnega zakona in predložil ustavnemu odseku kranjskega deželnega zbora temeljito spomenico s primernimi predlogi. Ta vloga sicer ni imela direktnega uspeha, pač pa je društvo doseglo obljubo, da se bo deželni odbor vsekakor oziral na opravljene pomisleke. Ob tej priliki je tudi nastopilo društvo prvokrat za interese svojega stanu, ko je namreč predlagalo, da se v § 83. omenjenega osnutka privzame določilo, da smejo izvrševati vodnogradbene načrte in jih presojati samo akadem. inženirji. — Na zunan je bilo društvo zastopano: na VI. »Zboru avstrijskih inženirjev in arhitektov«, po ing. Šegi in goji z društvi, ki so zedinjena v tem zboru, prijateljske odnose. Prejemalo je dopise o stanovskih zadevah od: »Südbösterreichische Ingenieurkammer«, »Verein der Techniker in Oberösterreich«, »Sektion Klagenfurt d. Berg u. Hüttenm. Vereines für Steiermark«, »Deutscher Ingenieurverein für Mähren«, »Verband ehemaliger Grazer Techniker« in od »Verein österr. Chemiker«. Pozdravili so društvo ob ustanovitvi: »Verb. ehemaliger Grazer Techniker«, »Spolek arch. a inženýru v Prazi«, »Verein der Ing. der k. k. österr. Staatsbahnen«, »Verein österr. Chemiker«, »Verein der Techn. in Oberösterreich«, »Hrvatsko društvo inženira i arhitekta u Zagrebu«, »Montanistiški klub in Teplitz, Brüx und Komotau«, »Oesterr. Ing. und Architekten Verein«.

Profesorski zbor češke tehnike v Brnu je povabil društvo k slavnostni otvoritvi novega posloja. Društvo se otvoritve ni moglo udeležiti, pač pa je proforskemu zboru čestitalo. Velikega pomena za društvo je, da smo si z naklonjenostjo bratskega hrvaškega društva pridobili glasilo naše najboljšo bojno orožje za stanovske težnje.

Vršili so se 3 občni zbori, odbor je imel 7 sej, osek za tehnično terminologijo 2, tiskovni osek 1 sejo. Društvenih sestankov je bilo 7, na treh so se vršila dobro obiskana predavanja. Predavali so ing. Strgar, ing. Stribaj in ing. Kasal. Društvo si je korporativno ogledalo tobačno tovarno v Ljubljani. Število članov je naraslo od 51 na 74. Umrl je 1 član (ing. Schweitzer).

Občni zbor vzame tajnikovo poročilo z velikim odobravanjem na znanje.

(Konec prih.)

## SPLOŠNI PREGLED.

Brambna reforma je postala za razvoj notranje avstro-ogrške politike velikega pomena. Odpor ogrske opozicije proti zkonkski predlogi, ki traja že skoro leto dni je nezlomljiv. Enemu delu opozicije Kossuthovcem je Khuen obetal koncesije, za katere ni imel sicer nikakega pooblastila od avstrijske strani, Kossuthovci so

## Glose.

19.

Rad s tujim delom se pobaha mnog. ugaja nezasluzena mu hvala: »Mi orjemo«, ponosno je dejala, se vsedla muha volu je na rog:

20.

Kedar se voz politični ustavi nam na poti, zasliši se rešilni glas: Bodimo patrijoti.

21.

Da nemška pot do Adrije se svetu ne pokaže, pobelil modri cenzor je, vso stran svarilne straže.

22.

V nedeljo naš Ljubljčan rad svoj zrak izpremeni, namesto da sedi doma, drugod rad v dimu posedi.

23.

Za vero res nevarno je, prihaja Antekrist: saj že svobodomislci: izdajajo — svoj list.

24.

Da dela več bi se nabralo, veli naš sveti oče Pij, da praznikov bi več odpalo, in delavnih bilo več dnij — ker dela sam ima premalo — in nič skrbij.

jih tudi sprejeli, ali Khuen teh zahtev in koncesij ne bo mogel izvesti, ker teh koncesij ne dovoli niti avstrijska vlada, niti skupni vojni minister in šef generalnega štaba, ki podata takoj svojo demisijo, ako se izvedo Khuenove koncesije. Sobotni dogodki v ogrsko hrvaški državni zbornici pa jasno pričajo, na kak odpor je pripravljena opozicija, ki sestoji sedaj od poslancev Justhove skupine in osemindesetdesetštev; skoro gotovo se pa vrnejo v najkrajšem času tudi Kossuthovci med opozicijo, odkoder so jih izvabile neopravičene besede in obljube grofa Khuenta.

Parlamentarno. Jutri pred sestankom državne zbornice se vrši v parlamentu starejšinski svet, da razpravlja in določi koledar za pomladno zasedanje državnega zbora. V sled sklepa draginjskega odbora se umaknejo predlogi o kartelih za toliko časa, dokler narodno-gospodarski osek ne izdela svojega poročila; za to bo sedaj debata o poročilu draginjskega odbora je kratka in pride takoj na vrsto predloga o brambni reformi in sicer prvo čitanje; zbornica ima pa še končati drugo čitanje o predlogi glede olajšave v vplačevanju davkov in pristojbin za obrtne in gospodarske zveze. Sicer pa ima zbornica rešiti še šestnajst predlog, katere se vsled ugovora slovenskih klerikalcev ne morejo odkazati brez prvega čitanja odbora, med temi je predloga o monopolu na umetne sladkorne snovi, spremembe v določbah pri reviziji in rekurzu, predloga o ustanovitvi splošnega kreditnega zavoda za obrtne in gospodar-

nove igre.

Z njegovim odhodom je prenehala tudi zmešnjava. Igra se je nadaljevala, grof je našel izgubljeno grofico. Sledilo je obemanje, zdihovalje, solze. Občinstvo se je vnovič omehčalo. Dobrota je bila venčana s popolno zmago nad hudobijo. Grof in grofinja sta si pripovedovala o prebitih mukah in o sedanjih radosti. Baba Petkoviča jima je prigovarjala:

»Pojdita nu, dušici, domu in se ondi po-tožita drug drugemu, toda ne verjemita več prekletim Golosovcem.«

»Ti si prokleta, ti!« je zarohnela zadi za njo mati gospoda Frata.

Podoben nasvet kakor baba Petkoviča, dajal je tudi bej, toda s tihejšim glasom. V vseh je zavladal občutek zadovoljnosti in radosti. Grof se je po vrsti srečaval s sočutnimi pogledi. Igra se je končala s pesmijo, ki so jo zapeli grof, grofinja in spremstvo:

»Sigfrid, grad, raduj se sedaj!«  
Toda komaj so izpeli prva dva stihla te po-božno radostne pesmi, kar zadoni v gledišču puntarska pesem:

»O vnemi se, vnemi v nas ljubezen  
vneta, stalna,  
Da bomo stali proti Turkom trdno  
kakor skala!«

To je bilo uprav tako, kakor bi bila strela vdarila v gledišče.

Iz početka je povzel pesem samo eden, potem več igralcev, čez trenutek vsi in naposled jo je pelo vse občinstvo. Domoljubno navdušenje se je nakrat polastilo vseh. Možat motiv, te pesmi je rastele slihu nevidljivemu valu, napolnil dvorano, poplaval dvorišče ter se razlegal v gluho noč... Pesem je potresala ozračje, razvnela in napajala srca. Ti močnejši

## LISTEK.

## Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvoboditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski. (Dalje.)

Ta napetost duha se je povečala še tem bolestnejše, ko je grof zapovedal, naj pripeljejo krvoločnega Golosa, povzročitelja njegove nesreče. Golos pride raztrgan, grozen, izmučen, po grizenju vesti in vzkovan v verige. Občinstvo ga sovražno pozdravi z mornjanjem in zlobnimi pogledi. Grof mu čita pismo, v katerem grofinja odpušča tudi njemu. Grof se zno-rič razjoče, pulsi si lase ter se bije ob prsi. Tudi občinstvo se ni moglo premagati in se vnovič spusti v jok. Celo Kaka Ginka je pretakala solze, toda hotela je pomiriti druge:

»Ne jokajte!« pravi, »Genofefa živi v gorovju.«

Nekatero babice, katerim igra ni bila znana, so se začudene oglasile.

»Ginka, kaj praviš, da je ona živa? Nu, tako povejte temu revežu, da ne bo toliko jokal«, je priganjala baba Netkoviča, a baba Hadži Pavlovic se ni mogla premagati in s solznimi očmi je zaklicala grofu:

»Ne jokaj, golobek, ne jokaj, tvoja žena je živa!«

Med tem se je Golos obnašal kakor zno-rel. Imajoč oči grozno izbuljene, lase naježene in kuštrave, je mahal grozno z rokami, se zviljal in škripal z zobmi obupno. Vest ga je pekla neusmiljeno, toda njegove muke so občinstvo

stvu olajšava. Zlobna škodoželjnost se izraža na licih. »Prav mu je tako«, so govorile ženske. Da, celo hudujejo se na Genovefo, da mu je odpustila v pismu. Njegova mati, zroča na žalostni položaj Fratov, ki je bil vkovan v težke verige in izpostavljen splošni jezi, ni vedela, kaj ima početi.

»Strli so mi otroka, spravili ga javno v posmeh!« je rekla ter že hotela vstati, da ga odpelje s pozorišča, toda pridržali so jo.

To dejanje je imelo sijajen uspeh. Šekspirjeva Ofelia eden večer ni izvabila toliko solz...

Poslednje dejanje se je odigralo v gorovju. Bilo je videti votlino. Pri vходу stoji Genovefa, oblečena v živalske kože, obenem z otrokom. Koza, kateri so nametali svežega listja, da bi ga žrla ter ne zbežala s pozorišča, je prestavljala srno, ki je s svojim lekom živila (hranila) bivalca votline. Genovefa je ganljivo pripovedovala otroku o njegovem očetu, toda začuvši lajanje lovskih psov, se je skrila z otrokom v votlino, vlečejo za seboj za roge kozo, ki se ji je upirala. Lajanje je postajalo močnejše in občinstvo je spoznalo, da se je ta vloga Ilijču Ljubopitnemu dokaj bolj posrečila. On je lajal še z večjo vnemo in na njegov lajež je odgovorilo nekoliko psov iz ulice. A evo, prišel je grof v lovski opravi, s svojim spremstvom. Gledalci so pridržali sapo, hoteli so videti, kakšno bo srečanje grofa z Genovefo. Baba Ivanica se je bala, da grof ne bi šel mimo ter predlagala, naj ga opozore na to, da je ondi njegova žena. Toda on jo je že zagledal. Sklonivši se proti votlini, je zaklical va-njo:

»Kdorkoli si v njej, zloben ali dober, pri-di ven!«

Namesto odmeva iz votline, je prišel od-

ske organizacije, predloga o spremembi in ureditvi delokroga posameznih ministrstev. — Na dnevnem redu budžetnega odseka je italijan ska vladna predloga s katero je pa vsled opozicije dnevni red zabarikadiran; vrše se pogajanja, ako dovedo do rezultata se bo šele potem sklepalo o budžetni predlogi in uvrstitvi iste v parlamentarni koledar. Dokler ne konča zbornica prvega čitanja brambne predloge bodo zbornične seje vsak dan, potem pa, ko se odkazuje predloga odseku, bodo le po dve tedenski seji, da bo mogel odsek brze delovati. V teh sejah se bodo pa rajpravljali nujni predlogi. Na dnevnem redu je sedaj še vedno Körnerjev nujni predlog o napredovanju sodnih uradnikov na Češkem.

## DNEVNI PREGLED.

**Veliki protestni shod proti nasilstvom na Hrvaškem** se vrši v Ljubljani v ponedeljek zvečer dne 18. t. m. v veliki dvorani »Mestnega doma«. Na shodu govorita gg. Etbir Kristan in Rasto Pustoslemšek. Opozarjamo že danes na to priredbo, ki mora biti glasen in odločen protest proti dogodkom na Hrvaškem.

**Tako je prav!** Poroča se nam iz več strani, da je vse polno župnikov, kaplanov in drugih klerikalcev v kazenski preiskavi pri sodiščih radi sleparij in goljufij, ki so jih uganjali pri občinskih volitvah na deželi. Človeku se kar ježe lasje, ako sliši kaj vse so ti ljudje uganjali, misleč, da zanje ni več na svetu roke pravice. Sedaj pa polagoma uvidevajo, da ni tako. Nekaj je že zaprtih, nekaj pa jih še bo. In tako je prav! Edinole na ta način, da bomo brezobzirno in vsikdar nastopili proti blagoslovljenim in neblagoslovljenim klerikalnim sleparjem, pridemo zopet do normalnih razmer v deželi. **Pod ključ s klerikalno »plato!** ker izdatnejšega sredstva proti njej ni.

**To so poštenjaki!** Katoliki, ki se zbirajo okrog »Slovenca« so menda ravno taki poštenjaki kakor Orazem, Kregar, Antončič in druge klerikalne korifeje. Drugače bi bilo izključeno, da bi mogel »Slovenec« o aretaciji klerikalnega kolovodje in agitatorja tako poročati kakor poroča. Včerašnji »Slovenec« piše namreč, da je bil »neki« Antončič aretiran, dasi ga »Slovenec« in njegovi čitatelji prav dobro poznajo tudi iz samega »Slovenca«, kjer so **tatu Antončiča že opetovano zagovarjali.** »Slovenec« tudi piše, da je bil Antončič vzgojen na magistratu kot liberalen agitator, da je agitiral za Ribnikarjevo volitev itd itd. **Kdor hoče vedeti kako znajo katoliški žurnalisti lagati naj bere tozadevno notico v včerajšnjem »Slovencu.** Vsak človek v Ljubljani ve, da je napredni občinski svet Antončiča že zdavnaj spodil iz službe radi raznih deliktov. Vsa Ljubljana pa tudi ve, da je bil potem Antončič strasten klerikalen agitator, ki je vse svoje moči posvetil ljubljanski S. L. S., da bi ji pripomogel v Ljubljani do zmage. Antončič je bil celo v tajništvu S. L. S. Tudi je bil v najtesnejših zvezah z uredniki »Slovenca«. V pevske in glasbenem društvu »Ljubljana« je bil on naravnost **faktotum.** Nastopal je z »Ljubljano« celo za procesijami. Antončič je imel tudi stalne stike v najodličnejših hišah ljubljanskih klerikalnih meščanov. Če treba, jih lahko naštejemo po imenih. Pri raznih volitvah pa je bil Antončič duša klerikalne agitacije. Pri zadnjih ljubljanskih obč. volitvah je on sam vodil za klerikalno stranko reklamacijsko poslovanje in je tudi on reklamacije podpisaval. Zato pa morejo sami katoliški žurnalisti biti zmožni take pisave kot jo ima o Antončiču včerašnji »Slovenec«. Če klerikalci Antončiča nočejo braniti, naj ga vsaj pri miru pustijo; naj ga sedaj nikar ne obešajo tudi že **belgrajskemu trgovcu!** Če bodo kleuikalci vsakega svojega veljaka tako na cedilu pustili, kot so Antončiča potem bo klerikalne stranke kmalu konec. Boljše bi bilo, da bi se za Antončiča »Slovenec« ravno tako zavzel kot za Kregarja, Orazma, Kristana in druge. To je še edina pot — **korupcijo prikrivati dokler se jo da** — da se S. L. S. vsaj še nekaj časa vzdrži na površju. Potem pa mora priti tak polom kot smo ga videli priti čez noč pri korumpirani krščansko-socialni stranki na Dunaju. **Klerikalci so res poštenjaki!**

glasovi so vdarili v občinstvo na novo struno. Vsi katerim je bila znana ta pesem, so jo peli — tudi možje in dekleta. Ona je združila vse duše v eno vez, zllila gledišče z dvorano ter se dvigala proti nebesom slično molitvi...

»Pojte, otroci, pojte; Bog vas živi!« je klical navdušen Mičo.

Toda nekateri izmed starejših so potihoma godrnjali, smatrajoč ta brezumni zanos za neprilichen.

Tudi bej, ne razumevši besed pesmi, jo je z veseljem poslušal. Vprašal je Gregorja Damenča, prišel mu pojasni vsaki stih. Vsak drugi bil bi najem v očino zadrego. Toda Damenč ni bil eden izmed onih, ki na zamotana vprašanja ne znajo odgovoriti. Kar je še več, tu je bila odlična priložnost pokazati to, kar zna. Pesem je po izpovedbi Dmenča izražala ljubezen grofa do grofinje; grof ji je dejal: ljubim te stokrat bolj sedaj, ona pa mu je odgovorila, jaz pa te ljubim tisočkrat bolj nego poprej... Grof ji obljubi, da na prostoru, kjer je bila votlina, postavi na spomin cerkev, grofinja pa mu govori, da hoče prodati vse svoje dragotine ter razdeliti denar med reveže in da pozida sto mramornastih »česem«.

\* Češma = vodnjak.

## DROBIŽ.

—**Vseslovanski shod in razstava splošnega zdravja v Peterburgu.** Srbska vlada je sklenila, da se udeležijo shoda in razstave za splošno zdravje v Peterburgu. Dovolila je večjo svoto in naročila društvom profesorjev, učiteljev in zdravnikov, da naj pripravljajo material, katerega pošlje potem v Peterburg. Društva so izjavila, da imajo na razpolago toliko

»Slovenca« v tolažbo. Povedali smo v nedeljo v uvodnem članku par misli o skupnem velikem cilju naprednih slovenskih smeri. Rekli smo, da je napredna stvar razdeljena na pokrajine in da manika neke skupnosti, ki bi se izražala v velikem jasnem cilju. Nismo govorili prav nič o liberalcih niti o narodno napredni stranki. »Slovenec« pa je hlastnil in je stvar zase prav obrnil, češ, da liberalci nimajo cilja in da niso stranka. Ker »Slovenec« citira naše besede, se vsak lahko sam prepriča, kako je Slovenec zavil. Vemo zakaj, pa se nič ne bojimo. Govorilo bomo še o tem in bomo tudi organizirali.

**Brez pardona!** V »Slovencu« že par dni propagirajo geslo »Brez pardona« pod katerim pode pristaše S. L. S. v boj proti naprednjakom. Njihov klic »V boj, brez pardona« pa velja seveda v prvi vrsti našemu listu. Ker pišemo le resnico, podprto z dokazi, ker rečemo brezobzirno klerikalnemu zmaju **skeleče rane,** zato pravijo klerikalci, da lažemo, psujemo in teroriziramo. Nas to, kar pišejo klerikalci, malo moti. **Brez pardona** hočemo tudi še naprej razkrinkavati vso gnijlobo in korupcijo klerikalcev. **Brez pardona** morajo v **ljuknjo** vsi, ki vsled goljufij in sleparij vanjo spadajo. **Brez pardona** bomo očistili slovensko javnost takih oseb, ki se upajo vzlic temu, da imajo **maslo na glavi in unazane prste** v slovenski javnosti igrati prve vloge. **Poštenost, pravica in resnica** morajo dobiti v naši deželi zopet veljavo, četudi se trudijo klerikalci, da bi vabili v ljudstvu zanje vsak čut in smisel. Zato pa v boj proti **vsaki korupciji**, pa naj jo zagreši Peter ali Pavel. **Brez pardona v boj!**

**Važen sklep za učiteljska in meščanske šole.** V državnozbornem odseku, ki razpravlja o službeni pragmatiki državnih uradnikov, sta se sprejela dva predloga, ki sta velike važnosti za absolutne učiteljske in meščanskih šol. Vladna predloga o službeni pragmatiki razdeljuje v § 68. državne uradnike v 5 skupin, za katere je odločilna predizobrazba uradništva. Skupino »C« tvorijo uradniki z dovršeno srednješolsko izobrazbo. Pri posvetovanju o tej skupini uradništva je predlagal in utemeljeval poslanec **Glöckl** naslednjo resolucijo: »Vlada se poziva, da naj se sprejmejo tudi učiteljska v kategorijo srednjih šol.« Minister za notranje zadeve, pl. **Heinold**, je nato izjavil, da se bodo učiteljskem priznale iste pravice, kakor drugim srednjim šolam, zakaj že zdaj je veljal ta običaj, a tudi izkušnje uče, da so se bivši ljudski učitelji prav dobro izkazali v državni službi. Za skupino »D« državnih uradnikov je predpisana dovršitev nižjih razredov srednjih šol in povoljna strokovna preizkušnja. Pri tej točki je predlagal poslanec **Buřival**, da naj se dovršeni **4. razred meščanskih šol** šteje kot **enakovreden** četrtemu razredu srednjih šol. Pri utemeljevanju tega predloga se je poudarjalo, da dovršeni 4. razred meščanske šole podaja zaključeno in zaobrazeno znanje, da je učni načrt meščanskih šol prav modernozasnovan ter da se bodo s tem razbremenile srednje šole. Široki sloji ljudstva ne morejo pošiljati otrok v srednje šole, pač pa jim bo meščanska šola odprla pot v praktične stanove. Zastopnik naučnega ministrstva, dvorni svetnik **Huemer**, se je takoj izjavil za nasvetovano izenačbo nižjih srednjih šol in meščanskih šol ter se je nato sprejel Buřivalov predlog. — Ta sklep državnozbornega odseka je **največjega pomena za razvoj meščanskih šol**, a za nas Slovence zopet ena nova vzpodbuda, da z ustanavljanjem meščanskih šol zadelamo tisti vrzel, ki je nastala v kulturnem razvoju našega naroda.

**Narodnostni značaj mesta.** Nižje avstrijski deželni zbor je v svojem letošnjem zasedanju razpravljati tudi o preosnovi občinskega volilnega reda in mestnega statuta za mesto Waidhofen in D. Novo Mesto. Pri debati o meščanstvu in njega izgubi, so poslanci zahtevali, da naj se določeno izreče v tem oddelku, da izgubi dotičnik, ki ne bi varoval narodnostnega značaja mesta, svoje meščanstvo. Dunajski poslanec Steiner se je zavzemal za to in povdarjal, da bo tudi dunajska občina morala sprejeti v svoj mestni statut tak odstavek. Pri debati se je pokazalo, kaj smatrajo nemci za kršitev nemškega značaja mesta; v zakon se je spre-

razstavnega materiala, da bo mogoče otvoriti poseben srbski oddelek na razstavi.

— **Za volilno pravico žen na Češkem.** V seji komisije za volilno reformo v češki deželni zbor je stavil mladočeski poslanec dr. Kramář predlog, da naj se dovoli ženam aktivna kakor tudi pasivna volilna pravica za češki deželni zbor. Odsek je sprejel ta predlog. Na predlog princa Schwarzenberga pa se je tudi sklenilo, da naj se pozove vlada, kako stališče zavzema napram splošni ženski pravici.

— **Vazilij Lučić-Dalmatov** prvi režiser carskega gledališča in ravnatelj Suvorinove igralske šole v Peterburgu je umrl te dni. Dalmatov je bil rojen Srb, ter je bil nekaj časa član srbskega kraljevskega gledališča, na kar je odšel v Peterburg, kjer je bil do leta 1900. igralec, a potem imenovan režiserjem. Pokojnik je večkrat nastopil kot gost v Belgradu, zadnjič je nastopil 1903., ko je igral naslovno ulogo v srbski narodni drami psatelja Cvetića »Car hazarju«.

— **Analfabeti med Slovani.** Po evropski statistiki o analfabetih nad šestim letom stoji Čehi na četrtem mestu; število analfabetov znaša le 4.3 odstotke; izmed avstrijskih Slovanov so za njimi takoj Slovenci, ki imajo 23.9 odstotkov, Poljaki 40.8 odstotkov, Hrvati in Srbi 74.1 odstotkov, Rusini 75 odstotkov. — Po amerikanski statistiki o analfabetizmu odpade na 1000 doseljenecv sledeče število analfabetov: Škoti 8.6 odstotkov, Skandinavci 9.7 odstotkov, Angleži 12.6 odstotkov, Čehi 19.6 odstotkov, Francozi 20.2 odstotka, Nizozemci 40.4 odstotke, Nemci 68 odstotkov, Sovaki 212 odstotkov, Hrvati in Slovenci 362.4 odstotke, Poljaki 388 odstotkov, Rusi 435 odstotkov, Bolgari in Srbi 446.4 odstotke, Rusini 556.1 odstotek.

jelo namreč detajliranje te odredbe in sicer izgubi meščanstvo, kdor pri ljudskem štetju napiše kak drug jezik nego nemški kot običevalen jezik, kdor ima drugojezične napise in enako. Seveda se je tu govorilo le o Čehih, ker nižjeavstrijski Nemci imajo poseben strah pred Čehi. — Ni še dolgo tega, ko je »Slovenec« kričeče naznanjal svetu, da si je vzelo Dunajsko Novo Mesto ljubljanski mestni statut za svoj vzor. Pridali so pa temu statutu ono točko, ki je posebne važnosti namreč varovanje nemškega značaja mesta. In kako so klerikalci skrbeli za slovenski značaj Ljubljane. Tako da so spravili po dolgih letih v občinski svet sedem nemških občinskih svetnikov! Razmeroma je v Dun. Novem Mestu več Čehov nego Nemcev v Ljubljani, tam jim odrekajo celo meščanstvo, ako priznavajo svojo narodnost, slovenski klerikalci pa jim pomagajo v občinsko zastopstvo. Klerikalci so v deželnem zboru izkrpucali nanovo svoj statut a takrat jim ni prišlo na misel, da bi se zavzeli za varovanje slovenskega značaja Ljubljane! Pa tega nazadnje tudi ni nikdo pričakoval in saj vemo dobro, kdo in kaj so naši klerikalci v narodnostnem oziru! Za Ljubljano je sedem nemških občinskih svetnikov jasen in glasno govoreč dokaz klerikalnega narodnjakarstva!

**Nezgoda črnogorskega kralja na poti iz Trsta.** V našem listu smo že na kratko poročali, da se je pretekli teden odpeljal iz Trsta črnogorski kralj Nikita s svojim sinom princem Petrom. — Ker se je hotel kralj odpeljati s parnikom iz Reke, najel si je v Trstu avtomobilskega izvoščeka št. 326 v osebi šoferja Antona Biancheta. Ta obeh svojih pasažirjev ni poznal, ker sta bila oba v civilni obleki, a poleg tega je samo vedel, da ju mora v gotovem času pripeljati na Reko, zato se tudi ni brigal za oba potnika. Vožnja iz Trsta je bila v najlepšem redu. Ko so pa privzili iz vasi Skocijan, je nenadoma počil pnevmatični obroč prvega kolesa. Šofer je hitro zavozil v stran, da popravi šokod. Ko je izstopil on, sta izstopila tudi potnika. Tu sta takoj uvidela kaj se je zgodilo, a zato je mlajši (princ Peter) takoj slekel suknjo, si zavihal rokave ter hitel na pomoč šoferju, ki je pripravljaval nov obod. To je šoferja presenetilo, zato je mladega, uljudnega gospoda opozoril, da bo že sam uredil vso stvar. Vendar je pa ta vztrajal pri svoji nameri ter pokazal, da se precej razume na take nezgode, kajti v par minutah je bil na kolesu nov pnevmatični obod in vožnja se je lahko nadaljevala. Predno so se odpeljali, se je pa stari gospod vsedel poleg šoferja in začel z njim zanimiv razgovor. Vprašal ga je o plači in dolžnostih tržaških šoferjev ter mu je med tem tudi povedal kako so plačani njegovi štirji šoferji. Ta poljuden ton, pravilna italijansčina sta opozorila našega Tržačana, da se je začel zanimati za svojega potnika. Naivno ga je vprašal, od kod da je, ker on (šofer) vendar pozna dobro Rečane, a nobeden nima štirih šoferjev. Potnik pa je hotel ali nehotel to vprašanje preslišati. Šofer je začel moža opazovati, a ni vedel, od kod ga pozna. Konečno se spomni, da ga je videl v ilustracijah zadnjega tedna skupno z ruskim carom, zato ga vpraša po domače: Ekselcenca, pa ja niste Vi oče italijanske kraljice Helene? Ker se je potnik nasmehnil in mu pritrdil, je bil mož v veliki zadregi. Začel se je kralju opravičevati, a kralj se mu je smejal ter dejal: »Saj ste Vi tudi človek kakor jaz.« Ukazal mu je zapeljati na Reki na pomol, ga obdaril in se poslovil.

**Zgradbo vodovoda v trgu Motnik** razpisuje deželni odbor kranjski. Pismene ponudbe do 23. marca t. l.

**Razpisana srednješolska mesta.** Od 17. do 29. februarja so bili izdani sledeči razpisi: Verouk: Ljubljana (II. drž. g. 25. III.) — **Klasična filologija:** Mies (g. L. G. d., 25. III.), Kranj (g. L. G. sl. ali d. 25. III.) — **Moderna filologija:** Novomesto na Dolenjskem (g. D. I. g., 25. III.). Tropa (r., Fr. E., 25. III.), Dunaj XIX. (r., Fr. E., 23. III.) — **Historična skupina:** Gradec (rlg., H. Ph. geogr., 1. IV.) — **Matematičnofizikalna skupina:** Ljubljana (I. drž. g. M. NI., 25. III.), Ljubljana (II. drž. g. M. NI., 25. III.), Ljubljana (r., M. NI. I. IV.), Idrija (r. M. GI., 25. III.), Solnograd (uč., M. NI., 1. IV.), Dunaj V. (r. M. GI., 20. III.), Gradec (rlg., M. NI., 1. IV.) — **Prirodopisna skupina:** Dunaj XIX. (r., Ng. m. nl., 23. III.), Gradec (rlg., C. Ng., 30. III.) — **Risanje:** Dunaj (Fr. J. rlg., 20. III.) in Celovec (g., 24. III.).

**Suplentura za prirodopisno skupino** je razpisana za cel II. tečaj na gimnaziji v Kranju. Prošnje naj se vložijo takoj na ravnateljstvo.

**Vremenske izpremembe v marcu.** Po teoriji prof. Zengerja se nam obeta za mesec marec zelo izpremenljivo vreme. Dozdaj smo imeli dva dni dež; po teoriji prof. Zeugerja bo cel začetek meseca in konec meseca tak. Izpremembe nastopijo v dneh 1., 5., 14., 18., 24., 27., 28. in 30. Najpplivnejše bodo z dne 5., 17. in 30. marca. Prvi dnevi prinesejo motno vlažno vreme. Barometer stopi blizu normale. 3. nastopi dež in zapadni veter. Mnogo dežja pade 3. do 5. (To se je izpolnilo.) Dne 5. se izpremeni smer vetra, kar vpliva tudi na vreme; toda vreme se šele počasi izboljša. 8. marca stopi barometer višje in se zjasni. Severnozpadni veter, ki nastopi 9. marca, ohladil ozračje. V dneh od 8. do 14. ni pričakovati nikakega dežja. Veterne izpremembe 14., 17. in 18. prinesejo slabo vreme. Najprej zavejejo jugozapadni potem pa močni zapadni vetrovi, ki prinese dež. Temperatura stopa. Od 18. marca naprej se zopet razjasni. Konec meseca je zelo odvisen od vremenskih izprememb. Obeta se nam nestalno slabo vreme. Termometer pada, barometer tudi v lesnatih krajih je pričakovati snega. Po Falbovi prognosi pade kritičen dan prve vrste na 3. marca, kritičen dan druge vrste na 18. t. m. Konec meseca se bodo pokazale posledice kritičnega dne. V začetku meseca je normalni zračni tlak. Kritični dan 3. marca prinese severozapadni veeter, mrakove n deževje, posebno na 5. dan meseca. Slabo vreme bo trajalo do 10. marca. Do 18. se bo vreme ujasnilo in je pričakovati v tem času lepih suhih

dni. Kritični dan 18. ohladi temperaturo, okoli 20. bo dež, ki pa ne bo imel posebnega mnogo vpliva. Zaradi kritičnega dne, ki bo 1. aprila, se obetajo koncem meseca mali potresni sunki in katastrofe. Vreme bo slabo do konca meseca. Od 25. naprej ni pričakovati jasnih dni. To so prorokbe. V koliko se bodo izpolnile, se lahko vsak sam prepriča.

**Vremensko poročilo.** Dne 4. marca t. l. Dop. Stanje barometra v mm: 730.6. — Temperatura v C°: 8.3. — Veter: sl. svzh. — Dež.

**Mestna hranilnica vKranju.** V mesecu februarju 1912 je 323 strank vložilo 125.737 K 27 vin., 323 strank dvignilo 123.170 K 71 vin., 13 strankam se je izplačalo posojil 21.850 K. Stanje hranilnih vlog 5,081.810 K 76 vin., stanje hipotečnih posojil 3,364.232 K 95 vin. Denarni promet 400.889 K 51 vin.

**Društva odvetniških in notarskih uradnikov** občni zbor se vrši v soboto, dne 16. marca 1912 ob 7. uri zvečer v restavraciji gosp. Avgustina Zajc, Sodna ulica. Pričakujemo, da se udeležijo vsi odvetniški in notarski uradniki občnega zbora, če so člani društva ali ne. Kdor še ni član, naj pristopi. V organizaciji leži naša moč ter naš obstanek.

**Popravek.** V včerašnji številki je tiskarski škrat spremenil ime Ivkanec v Jokanec.

**Kinematograf »Ideal«.** Spored za torek dne 5., sredo 6. in četrtek 7. marca 1912.: 1. Razstava psov. (Krasen naravni posnetek.) 2. Agentura Alice. (Komično.) 3. Polyenkt. (Samo popoldne. Historična drama, krasno kolorirana, igrajo člani gledališča Cowedic Francaise. Igrajo gg. Ravet, Dorival, Etevant, gdč. Delvair.) 4. Nenaklonjenost tete Roze. (Ameriška veseloigra, samo popoldne.) 5. Moč zlata. (Samo zvečer. Drama Aste Nielsen.) 6. Poletne počitnice. (Velekomično.) Od sobote: »Skrivnost dveh duš.« (Film pretresujoče tragike.) Pripravlja se »Madame Sans-Gene.« Umetniški film prve vrste. Glavna predstaviteljica gospa Rijana.

## Idrija.

### Shod v Idriji.

Idrija, 3. marca 1912.

Danes dopoldne ob 9. uri se je vršil v pivarni pri »Črnem orlu« javen ljudski shod, ki ga je sklical naš deželni poslanec g. E. Gangl, da po da svojim volilcem poročilo o ravnokar odgodenem zasedanju deželnega zbora.

Pivarna je bila polna idrijskega zavednega delavstva. Ko je tekem svojih izvajanj zaklical posl. Gangl, naj se oglasi, ako je kdo navzoč od nasprotne stranke, ni se odzval niti en glas. Ali ni bil nihče navzoč, ali pa nima nihče poguma, da bi pogledal človeku iz oči v oči ter pogumno zagovarjal svoje stališče. Ubogi zajci! Na shod je bil vabljen vsak z lepaki in zajcem ni bilo! Bržkone se bodo strahopetci oglasili v pljuvalniku in bodo svojo vodenoklepeta vstopizkandučili v svetovnem listu — »Naši Moči«! Otroku ogenj — zajcu pogum! Kam z njim? Za grm, da onečedi samega sebe!

Po pozdravnih besedah posl. Gangla je bil soglasno izvoljen za predsednika shoda podžupan g. Alič (soc. dem.), za zapisnikarja pa g. Tavzes (nar.-napr.).

Potem je v poldrugo uro trajajočem govoru razpravljaval posl. Gangl o zadnjem zasedanju deželnega zbora. Na podlagi proračuna in neovrgljivih števil iz dežel. gospodarstva je predložil zborovalcem in zborovalkam — tudi teh je bilo lepo število! — kako je materialno stanje naše dežele, odkar ima S. L. S. njeno usodo v svojih blagodatnih rokah. Z markantnimi besedami se je dotaknil vseh glavnih točk, ki jih je rešil in reševal deželni zbor ter je spričo dokazov o pristanosti in strankarstvu deželnega zbora in odbora zbudil med množico vihar protestnih klicev. »Ako ima kdo kaj oporekati, naj svobodno nastopi; naj dokaze ubije z dokazi!« je zaklical govornik. »Med nami ne bodo lagali naši klerikalni sovražniki!« je zahrumelo iz množice. Ganglovo poročilo, vseskok stvarno, je izvenelo v protest, da pozna dežela in država Idrijo samo tedaj, kadar je treba pobirati davke (denarne in krvne.)

Zajec se ni oglasil prav nobeden; udarila jih je gluhonemost, dokler ne zaragljajo v ropotuljasti »Naši Moči«. Takrat pa bomo usekali tudi mi nazaj, in sicer samo enkrat, pa za vedno!

Poročilo posl. Ganglja je bilo sprejeto z živahnim odobravanjem.

K besedi se je oglasil g. župan Štravs (soc. dem.), ki je pritrdil vsem predgovornikovim izvajanjem ter z dokazi podprl trditve, da je brezdomovinski klerikalizem največji škodljivec naše ga mesta, pa da tudi ne zna držati besede.

Govoril je še enkrat posl. Gangl, povdarja joč, da je on v svoji osebi samo glasnik želji in zahtev idrijskega delavca, ki stoji kot skala neomajan v boju za svoje pravice. (Gromovito odobravanje.)

Ko je še g. župan Štravs pozval delavstvo k slogi in zaupanju v samega sebe, je predlagal predsednik Alič posl. Ganglu zaupnico, ki je bila soglasno in z velikim odobravanjem sprejeta. »Kar nam je obljubil, to je zvesto izpolnil«, je zaklical predsednik Alič. Njegovo izpoved je odobrilo s ploskanjem na stotine delavskih rok.

Ob 11. uri popoldne je predsednik podžupan Alič zaključil to impozantno zborovanje.

### Trst.

**Porota v Trstu razpuščena.** Tržaška porota je razpuščena vsled pritiska Italijanov. Svojim očem nismo mogli verovati, da se more zgoditi tako nasilje. Obrnili smo se na našega poročevalca naj nam takoj poroča podrobnosti. Prejeli smo tole poročilo: Ko so danes dopoldne ob 9. uri prišli porotniki na okrožno sodišče, je vstopil v sobo predsednik sodišča. Pozdravil je navzoče porotnike ter jim izjavil, da je vsled neke formalne napake sedanje porotno zasedanje odgdeno na nedoločen čas; porotniki pa razpuščeni. Nato so se porotniki razšli. Navzočih je bilo 36 porotnikov in od teh je bilo 26 Slovencev in 10 Italijanov. To število Slovencev je bilo pa Italijanom trn v peti, zato so poslali posebno deputacijo na Dunaj, ki naj

protestira proti tej proporciji. Iz gotovih virov se je poročalo, da jih je justični minister sprejel jako hladno, in pričakovati je bilo, da se porotne obravnave vrše nemoteno. V nedeljo se je deputacija advokat. zbornice vrnila z Dunaja, takoj ob 10. uri dopoldne so imeli italijanski advokati sestanek v zbornici, kjer jim je deputacija: dr. Gasser, dr. Franellich, Depangher in Manzini poročala o odgovoru ministra Hohenburgerja. Ta jim je namreč odgovoril, da v zadevi še ni prav natančno informiran. Izjavil jim je tudi, da stoji on na stališču, naj se oblast varuje pri instituciji porotnikov pred vsako pristranostjo, da se s tem ne krši ugled in zaupanje do porotnikov. Italijanski advokati pa s to izjavo niso bili zadovoljni, ampak so takoj izvolili drugo deputacijo sestoečo iz: dr. Gaserja, Criscopulo, Gefter-Wondrich, Giacini in grof Sordina. Ti so se podali na sodišče, kjer je bila ravno napovedana za 12. uro seja priz. senata. Tej seji je predsedoval dvorni svetnik Jacopig. Deputacija se mu je predstavila in sporočila zahteve italijanskih odvetnikov. Po triurnem posvetovanju je senat sklenil, **da se porota razpušči**. Ta sklep se je tudi naznanil deputaciji, ki je z zadovoljstvom vzela to na znanje. Nesli so to veselo vest takoj v uredništvo »Piccola«, ki je napisalo tako ljubezniv članek, da ga je moralo zapleniti državno pravdnistvo. Za nas nastane samo vprašanje, zakaj se je porotnike razpuščilo? Imenik porotnikov je šel potem vseh predpisanih instanc, a vendar ni veljaven. Odobril ga je g. c. kr. namestništevni svetnik in na to se nat. Zakon zahteva, naj se v prvi vrsti jemlje v ozir one porotnike, ki so popolnoma večši deželni jeziki. Pod tržaško poroto pa spadajo okrajna sodišča, kjer je slovensko in italijansko občinstvo. Zdrava pamet nam pravi, da bi morali znati porotniki oba jezika. To je pa pri Italijanih nemogoče, kajti ti ne znajo drugega, nego italijanščino, nekateri malo nemški, a bela vrana je oni, ki razume par slovenskih besedi. Pogledimo pa listo slovenskih porotnikov, podjetniki, obrtniki in višji zasebni uradniki. **Vsak izmed teh je zmožen najmanj dveh jezikov** popolnoma nekateri pa govore poleg slovenščine in italijanščine tudi nemščino. Slednja ne pride toliko v poštev, a vendar se jo vsled vladajočega režima rabi sem pa tam. **Z razpuščenjem porote se je vsled pritiska italijanskih odvetnikov teptaj zakon in če je še količkaj pravice na svetu mora najvišja oblast ta sklep senata ovreči**, začeti s porotnimi obravnavami takoj tako, kakor se je imelo porotno zasedanje vršiti, ker sicer se krši zakon. Pravica pa mora nastopiti takoj tudi vsled tega, da ne bodo trpeli po krivdi drugih tudi obtoženci, ki bodo sedaj morali ostati vsled zavlačevanja porotnih obravnava morda cel mesec dalje v preiskovalnem zaporu. Čudni časi so nastopili v avstrijski justični upravi in skoro pravcata anarhija se uvaža v znamenju pravice v »temelj države«, kakor državniiki radi nazivljejo justico. Značilno za tendenco avstrijskih držnikov je to, da se v justici in z justico tlači ravno Slované. Elsnervje afere pri ljubljanskem sodišču, najrazličnejše interelacije v zadnjem zasedanju državnega zbora, afera in spopadi med justičnim ministrom dr. Hohenburgerjem in Čehi v državnem zboru in druge justične afere so nam priča, da vladajo v justici Avstrije skrajno nezdrave in strankarsko nacionalno politične razmere. Najnovejši dokaz za to je tudi razpust tržaške porote, ki so mu vzrok nacionalne tendence.

**Justični minister grof Hohenburger in porotniki**, Justični minister se je izjavil, da se mora institucija porotnikov obvarovati pred vsemi strankarskimi boji in strastmi, da se s tem ne omaja zaupanje ljudstva v porotno sodišča. Sedanji tržaški porotniki so bili pravilno izžrebani, torej je razpust porotnikov v Trstu pravcati atentat in nasilje na porotno sodišča in vlada nikakor ne bode mogla odobravati tega postopanja.

**Par pripomb h konferenci primorskih srednješolskih ravnateljev** v Trstu. Kakor smo že poročali, se je vršila konferenca srednješolskih primorskih ravnateljev dne 1. t. m. Udeležili so se je vsi ravnatelji, razven Volosko-Opatijskega, ki je svojo odsotnost upravičil. Zborovanja se je udeležil tudi c. kr. namestnik princ Hohenlohe, ki je v svojem nagovoru označil nekako stališče vlade h omenjenim konferencam. Značilna je njegova izjava, ko je povdarjal mnogojezikovnost na primorskih srednjih šolah, je zaključil: »Ne kako se pogovorimo, ampak kaj se pogovorimo, je važno!« Značilno in interesantno potem je, da se je govorilo potem le o nemškem pouku. Sestavil se je učni načrt za nemški učni jezik na srednjih šolah z italijanskim učnim jezikom. Govorilo se je nato zopet o nemških knjigah in tako dalje samo o blaženi nemščini na srednjih šolah, kakor bi bila Primorska res kaka pangermanska dežela. Značilno je to, kako se nemščina vsiljuje vsepovsod na Primorskem, medtem ko se slovenščina dosledno zapostavlja.

**Tržaško šolsko vprašanje**. Kakor poroča »Edinost« je državni poslanec dr. Rybař na Dunaju, kjer je imel priliko, razgovarjati se z naučnim ministrom, ponovno opozoril ministra na pereče šolsko vprašanje v Trstu. Posebno je dr. Rybař z ozirom na podržavljenje italijanskih občinskih srednjih šol in na predstoječa razpravljanja italijanskega vseučiliškega vprašanja v proračunskem odseku urgiral rešitev našega šolskega vprašanja. **Opozorjal je ministra posebno na to, da je dosedanji tempo podržavljenja učiteljev na Ciril-Methodovi šoli prepočasen**; to še posebno z ozirom na dejstvo, da število slovenskih otrok narašča v vedno večjem številu. Minister je odgovoril, da se vlada zanima za vprašanje slovenskega šolstva v Trstu in je obljubil, da bo vlada posvečala pozornost temu vprašanju. Z šolskim vprašanjem v Trstu se je tudi naš list posebno natančno bavil, ker smatramo šolsko vprašanje za prvo v Trstu, ki ima ustvariti našo narodno eksistenco. Lansko leto se je vršil v »Narodnem domu« velik manifestacijski shod za slovenske šole v Trstu, a do danes ni vlada niti eni teh zahtev ugodila. Kakor kaže, so naše zahteve za vlado vse premajhne in premalenkoste, a bode po-

treba energičnejše poseči po naših pravicah in še večkrat pribiti krivice, ki se nam gode. Skoro bode potreba — da govori zopet ulica, ker sicer ne pridemo naprej!

**Srbsko meso v Trstu**. V soboto se je začelo s prodajo srbskega mesa v Trstu. Mesnica se nahaja v mestnem paviljonu na ulici Carducci ter je popolnoma moderno opremljena tako z obrtnega, kakor tudi z zdravstvenega stališča. Ko so v soboto ob 11. uri dop. otvorili mesnico, se je takoj napolnila z radovednimi in potrebnimi kupci. Ta naval je trajal do 8. ure zvečer. Mesa se je prodalo čez 1500 kg. Prodalo bi se ga lahko več, a razmere ne dopuščajo več kakor dva sekača in prostor za blagajno. Meso samo je najboljšje vrste in prekaša v vsakem oziru argentinsko. Cena je različna: od 1,60 K do 2,20 K. Ako se ne bi ustanovila ta mesnica, bi bili tržaški mesarji porastli s ceno 8—12 vinarjev pri kg.

**Kako se uvaža srbsko meso?** Za sedaj je došlo v Trst okrog 5000 kg mesa. Ker bi morda naše čitatelje zanimalo, kako se to meso pošilja v inozemstvo, podamo tu kratko sliko: V Belgradu se v klavnicu zakoljejo ona živinčeta, katera odobri posebna komisija, sestoeča iz veterinarskih zastopnikov naše države in Srbije. Ko se potem pregleda še zaklano meso, se naloži to v posebne vagone, katere je srbska vlada naročila na Nemškem. (Zakaj? To ve avstrijska zunanja politika, ki je zaprla avstrijske meje. Opomba poročevalca.) Ti vozovi-vagoni imajo poseben oddelek za led, da ostane meso vedno v enaki temperaturi. Da se meso ne pokvari v Trstu, imajo na razpolago hladilnice, ki jih je zgradila »Avstro-Amerikana« za argentinsko meso v prosti luki.

**V pondeljek 4. t. m. pride** v Trst še en vagon mesa. Naše mnenje je pa, da bodo te pošiljave ostale vedno na dnevnem redu, to pa radi izbornosti mesa in radi tu vladajoče draginje. Pripomnimo naj še samo to, da je srbsko meso potovalo v Rim 8 dni in je prišlo tja v najboljšem stanju, vsled česar se italijanska vlada namerava pogajati s srbsko za stalno dobavnanje. Tako je v Italiji. Mi pa, ki smo za 5 dni bližji moramo trpeti draginjo mesa, a to na ljubo naših prijateljev Madjarov, da oni lahko delajo dobre »kšefte«.

**Pomorski brezzični brzojav v Trstu**. Kakor poročajo uradni listi, namerava država poddržaviti dosedanja privatna podjetja pomorskih brezzičnih brzojavov v Trstu in jih prevzeti v lastno upravo. Trgovinsko ministrstvo je sklenilo ustanoviti v Trstu posebni tozadevni inšpektorat.

**70.000 K poneverjenih pri magistratu v Trstu**. Kakor se nam poroča iz Trsta, povzročajo nerednosti pri mestnem oskrbništvu za javne nasade mnogo razburjenja v magistratnih krogih. Vodstvo računov in izplačevanje za potrošek javnih nasadov se je vršilo »kar po domače«. Tako pri plačevanju delavcev in naročevanju sadik ni bilo nobene kontrole in so se vršile goljufije. Vendar je afera v Pulju izučila tudi poštna italijanske kroge in sedaj sami uravnavajo vso zadevo in se jo ne upajo prikriti javnosti. Vest je resnična, ker jo potrjuje tudi »Edinost«.

**Vino ga je vrglo**. Tone Kralj z Grete se je navlekel tako sladkega vinca, da ga je vrglo po tleh in se je mož tako poškodoval, da so morali pozvati zdravn. postajo.

**Um se je omračil** včeraj 28letnemu težaku Nikosoru De Franceschi. Prepeljali so ga v bolnico pri sv. Ivanu.

**Dobra in cena kava** je dišala Karlu Lofez in J. Pertotu. Ko sto jo pa hotela odnesti iz proste luke so ju financarji izročili redarjem, ker nista »mogla« povedati od kod sta jo dobila.

## PROSVETA.

### SLOVENSKO GLEDALIŠČE.

**Anton Funtek: Tekma** (Drama v treh dejanjih.) Vrednemu delu je gledališko vodstvo poskrbelo tudi vredno uprizoritev. Delo je bilo

izrežirano z največjo točnostjo in razumnostjo, inscenacija je odgovarjala kakor se pač pri nas more zahtevati — mislim in označbam pisatelja; tudi dekorativno je bilo preskrbljeno, da je salon prvega in drugega dejanja, kakor tudi atelje v tretjem dejanju odgovarjal situaciji in razmeram. Igralo se je dovršeno, enotno, da smo videli še malo tako zaokroženih predstav. Glavno ulogo kiparja Lesovina je igral gosp. Nučič, uživel se je popolnoma v ono samozavest, ki se družu z onemoglostjo, in s spoznanjem padanja, vsaka njegova kretnja, vsaka nijansa njegovega glasu je bila preračunana točno, močni in brutalni prehodi so bili izdelani z vsem čuvstvom, bil je izrazit predstavnik onemoglosti starosti, ki se drži z vso silo spominov svoje nekdanje slave. — G. Šimaček je igral Daneja, mladega kiparja, ki reprezentira ono poulično svojat, ki hoče, ki pozna umetnost. Avtor je očrtal ta tip preveč pasivno, kar dovede včas do nekake neverjetne poteze v značaju. Zlasti na odru, ako nositelj ulogo preveč podčrta to pasivnost. To pa se opazi le mestoma, pa se da opravičiti s človeško stranjjo njegovega značaja. G. Šimaček je interpretiral svojo ulogo izvemši omenjene pasivnosti z ljubeznijo in dosegel naravnost lepe momente, zlasti takrat, ko izbruhne iz njega njegov umetniški ponos, ko se hoče svoji umetnosti žrtvovati svojo življensko srečo. Originalno figuro je postavil na oder g. Danilo v ulogi starega profesorja Grušiča, podal je z vsemi detajli človeka, ki se zaveda svoje zastarelosti, ki priznava pravico drugim; ki priznava zaslugam zaslug; karakterizacija dobe, ki se v nji vrši dejanje, je bila naslikana v njegovih kretnjah in besedah. — Luč in toplota pa je prinesla v ta boj med načeli na eni strani med osebnostjo in avtoritativno samozavestjo pa na drugi strani gospa Šetfilova v ulogi Stane. Vsa ona čuvstvenost, življenjaželjnost, ki jo je pisatelj označil v par besedah, dihal je iz nje, življenje je plulo po njenih žilah tudi v hipu, ko v njeni duši divja boj med ljubeznijo do umetnika človeka in ljubeznijo do očeta. Vsega občudovanja vreden je njen temperament, naraven neprisiljen, ki se izraža v njenem smehu, njenem joku, gospa Šetfilova je igralka, ki zna svoj temperament izrabiti vedno in povsod v pravi meri, ki zna že s svojim nastopom podati popolno obiležje dejanju in dogodku. V Stani, čuvstveni ženski figuri, je izrabila vso svojo moč, živela je v pripovedovanju, živela je v ljubezni in v boju, ustvarila je ženo, ki bi jo morali spoštovati, da srečamo res tako v življenju. — Ga. Bukšekova je v neznatni ulogi Helene storila svoje najboljšje in se popolnoma pridružila drugim sodelujočim. — Splošno: uprizoritev je bila najskrbnejša, pavze in neme scene so dvignile napetost dejanja; povsod se je videla skrbna roka režiserja g. Nučiča, ki je s to uprizoritvijo dokazal svoje režijske zmožnosti v polni meri. O delu samem pa moram pripoznati še to le: na več mestih bi bilo potrebnih par črt, neznatnejše v dialogih prvega dejanja, dalje večje črte v drugem, zlasti v dialogih med Stano in Heleno, Lesovinom in Gruščem; krajšati pa je treba posebno konec tretjega dejanja, ki je preveč razvlečen in gubi radi tega na efektu. Črte bi pripomogle še do večje zaokroženosti dela, kar bi mu bilo v korist, pa tudi sicer je delo nekoliko predolgo. — Gledališče je bilo razprodano; upamo da doživimo še več repriz tega dela. — Včeraj popoldne se je pred razprodano hišo igrala čarobna burka »Lumpacij Vagabund« in to v najboljšem razpoloženju med igralci in občinstvom.

**Rusalka**. Zvečer se je igrala pred skoraj razprodano hišo Dvořakova opera Rusalka. Ddčna Šipankova se je dala opravičiti, da je ohripela, vendar to ni motilo celotnega utisa. Orkester in solisti so v polni meri izpolnili svoje uloge. Zbor je v II. dejanju nekoliko zavozil. Rusalka pomeni za našo opero velik uspeh. (Včeraj pomotoma izostalo.)

## Najnovejše vesti, telefonska poročila.

### NEČUVENA KORUPCIJA DEŽELNEGA ODBORA.

Črnomelj, 4. marca. V spremstvu deželnihi uradnikov je začel včeraj po občinah v našem okraju dr. Lampe razdeljevati podpore za živinorejce. Poučeni klerikalci zatrjujejo, da je Lampe prinesel v Belokrajino okoli 10.000 K deželnega denarja, ki ga bo razdelil med kmete. Kmetje pravijo, da bodo sicer Lampetov denar vzeli, volili bodo pa vseeno Mazzeleta.

Kar je mogoče, da se pripeti samo še na Kranjskem v času ko je deželni predsednik baron Schwarz in deželni glavar dr. Šušteršič, godi se torej sedaj v Belokrajini. Drugi teden, 14. t. m. vrši se nadomestna volitev za Šukljeto mand. Boj, ki se vrši na jugovzhodu naše dežele, je naravnost gigantski. Neodvisen kmet Mazzele, za katerim stoje najboljši in najuglednejši domačini, se bori proti lažiprofesorju Drmastji iz Ljubljane. Kmečka volja, kmečka samozavest, kmetski ponos bojuje se proti kolosalnemu aparatu S. L. S. Farovži so prenapolnjeni tujih kaplanov, ki so se pritepli skupaj iz cele dežele. Zbran je tudi doli cel štab klerikalnih laikov. Vzlic temu pa je položaj klerikalcev obupen. Sedaj so posegli po zadnjem sredstvu.

Včeraj je začel dr. Lampe v spremstvu deželnihi uradnikov po črnomaljskem okraju deliti podpore za živinorejce. Baj je Lampe prinesel doli okoli 10.000 K denarja, ki ga hoče razdeliti med kmete v obliki podpor. Da hoče deželni odbor tudi za Belokranje nekaj žrtvovati, je že prav. Svota 10.000 kron je še premajhna, ki naj jo dežela da tej zapuščenj pokrajini. Tudi ni taka podpora dobrot, marveč le dolžnost, ki jo stori dežela Belokranjem. Če pa deli Lampe podpore živinorejcem sedaj, par dni pred volitvami, potem pa ni to ničesar drugega, kot kupovanje kmetskih glasov. Višek korupcije, višek propadlosti je, ako deželni odbor kaj takega dela. Radovedni smo, kake podpore za živinorejce deli Lampe. Pa niso morda to državne premije za teleta, ki jih je Lampe že s tolikim uspehom delil po raznih krajih pred občinskimi volitvami? Vsekako se se dajejo živinorejske podpore nele iz deželnga marveč iz državnega denarja. Zato pa je za korupcijo, ki jo uganja v Beli Krajini deželni odbor odgovorna tudi deželna vlada kranjska. Iz poročila, ki smo ga dobli iz Belokrajine pa je razvidno, da so se kmetje postavili na pametno stališče. Oni se ne branijo Lampetovega denarja, ker bi bili tudi neumni, če bi to storili. Na dan volitve pa bodo vzlic temu glasovali za Mazzeleta. Kupiti se pa belokranjski kmet ne da od Lampeta! Brezdvomno se zbijaajo na račun Lampeta po Dolenjskem šale. S polno malho je prišel snubit za Drmastjo. S prazno malho in brez mandata bosta izginila iz Belokrajine obadva. To je tudi edini odgovor na klerikalno korupcijo, ki ga morejo poznati Belokranjci. Ven iz Belokrajine z mešetarji!

### PARLAMENTARNO.

Dunaj, 4. marca. V današnji seji poljskega kluba je bil s 53 glasovi izvoljen predsednikom dr. Leo. — Draginjski sklep je bil nesklepčen. — Dalmatinski poslanci Biankini, Baljak, Ivčević, Smoldaka, Vukotič in Tresič ulože jutri nujni predlog, ki ga podpišejo Čehi, socialni demokrate in Jugoslovani o dogodkih na Hrvaškem.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.  
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

## Mali oglasi.

Vajenke sprejme takoj šivilja Roza Medved, Mestni trg st. 24. 196—1

svetovanja udeleži. Dovolite, da se odstranim, ker izročim moram isto sporočilo še siru, vojvodi Berry-ju, in njegov grad je lep kos ceste od tu.

— Idite, idite, ne zadržujem vas. Le še besedo. Kake razmere bo obdeloval svet?

— Razpravljalo se bo o davkih...

— Ah!... je ušlo Neversu.

— O brezstidnem vedenju dvornih dam, ki jih je Jacques Le Grand, auguštnec, ošibal v svoji zadnji pridigi.

— Ah! Ah!...

— In skušal se bo doseči način, kako od pomoči bedi ljudstva.\*

— Bedi ljudstva! je ponovil Ivan Neustrašni in široko razprl oči.

Ali že se je bil odposlanec naklonil in odšel s spremstvom skozi velika vrata, katerih krila so se zopet zaprla. Ivan Neustrašni je znova začel hoditi po dvorani in med izbruhi smeha ponavljala: ljudska beda! in belel s kletvami groznje proti vojvodi Orleanskemu.

Zenska, ki je prisostvovala tej dvojni sceni je še počasi približala Ivan Neustrašnemu in se dotaknila njegove roke. Vojvoda se je okrenil s kletvico med zobmi in zazrl pred seboj sloko silhueto ter blede in strogo obličje svoje žene Margarite Hainaut. Ničesar ni izgubila na ponomni lepoti, ki smo jo opisali, ko smo se prvič sešli z njo v Dijonu. Le njena žalost se je bila poglobila. Lasje so ji pred časom osiveli. Sanje Margaritine se niso nikdar spolnile; nikdar ni mogla zavzeti duha svojega moža, nikdar ni

\* Zgodovinsko.

— In jaz jo pograbim za goltanec, je prevzel Bragaille.

— Jaz pa jo seznanim s temle! je rekel Brancaillon in pokazal pest, ki je bila večja, kakor dve navadni.

— Dobro, dobro, na delo torej! jih je odlovil Ivan Nevstrašen.

Trojica se je poklonila in odšla. Ocquentonville jo je pospremil do vrat in ko je že odhajala po stopnjicah, je zaklical za njo:

— Hola! Pozabil sem vam povedati, kje ga iščite!

— In kje ga imamo iskati? je vprašal Bruscaille.

— V mestu!

In Ocquentonville je zaprl vrata.

Trojica je obstala na stopnjšču in se spogledala. Bragailleju so se tresle noge, kakor bilke, Brancaillon je hropel, kakor bik v klavnici.

— Od tod! je rekel Bruscaille.

Zapustili so palačo in na mesto, da bi se obrnili proti Mestu, so krenili v nasprotno stran. Hiše so bile na redko posejane. Vstopili so v krčmo in si dali prinesiti pijače.

— Še dalje bi morali iti, je menil Bragaille, ki je veljal za najrazumnejšega.

— Peklo naj požre Mesto, je zarenčil Brancaillon.

— Dva ali tri dni ostanemo tukaj, je odločil Bruscaille. Poiščem si podobnega onemu, ki ga imamo dobiti in ga pošljemo na drugi svet in častiti gospodar bo podvojil obljubljeno vsoto. Raje si pa dam odrezati obe roki, kakor da bi se prestopil v Mesto.

Ker se pride dandanes pri hudi konkurenci do denarja le potom

## dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj kupiti ali prodati, ali ki iščejo službe, da naj inserirajo v izbornem in zelo razširjenem slovenskem neodvisnem dnevniku

# „DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po najnižjih cenah „Prva anončna pisarna“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 8, katera daje radevolje tudi vse za to potrebne informacije.

## „DAN“ se prodaja

v Ljubljani v sledečih tobakarnah:

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.  
DRŽAVNI KOLODVOR.  
BLAŽ, Dunajska cesta.  
SEVER, Krakovski nasip.  
PICHLER, Kongresni trg.  
ČEŠARK, Šelenburgova ulica.  
DOLENC, Prešernova ulica.  
FUCHS, Marije Terezije cesta.  
MRZLIKAR, Sodna ulica.  
ŠUBIC, Miklošičeva cesta.  
ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.  
PIRNAT, Kolodvorska ulica.  
ŠENK, Resljeva cesta.  
KOTNIK, Šiška.

TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu.  
KOŠIR, Hilšerjeva ulica.  
STIENE, Valvazorjev trg.  
SUŠNIK, Rimska cesta.  
UŠENIČNIK, Židovska ulica.  
KLEINSTFIN, Jurčičev trg.  
KRIŽAJ, Sp. Šiška.  
WISIAK, Gosposka ulica.  
KUSTRIN, Breg.  
TENENTE, Gradaška ulica.  
VELKAVRH, Sv. Jakoba trg.  
SITAR, Florjanska ulica.  
BLAZNIK, Stari trg.  
NAGODE, Mestni trg.  
KANC, Sv. Petra cesta.  
TREO, Sv. Petra cesta.  
KUŠAR, Sv. Petra cesta.  
PODBOJ, Sv. Petra cesta.  
ELSNER, Kopitarjeva ulica.  
BIZJAK, Bohoričeva ulica.  
REMŽGAR, Zelena jama.  
SVETEK, Zaloška cesta.  
KLANŠEK, Tržaška cesta.  
JEZERŠEK, Zaloška cesta.  
LIKAR, Glince.  
ŠTRKOVIČ, Dunajska cesta.  
ŠTRAUS, Škofja ulica.

## „DAN“ se prodaja po vseh tobakarnah po 6 vin.

Izdelki solidni.



Zmerne cene.

## Zaloga pohištva in tapetniškega blaga Fr. Kapus, Ljubljana

Marije Terezije cesta šte. 11. . . . . Kolizej.

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne, jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane, žimnice, modroce iz morske trave, zmednice na peresih,

... podobe, zrcala, otročje vozičke itd. ...



Sprejemajo se tudi opreme hotelov.



## Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta šte. 17

priporoča svojo bogato zalogo



šivalnih strojev in stroje za pletenje (Strickmaschinen) za . . . rodbino in obrt. . .

Pisalni stroji Adler. - Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko.



## Najnovejše, dobro in ceno se kupi

edino le v

„Angleškem skladišču oblek“, Mestni trg 5.

Ogromna zaloga najnovejših spomladanskih oblek, raglanov, klobukov itd. za gospode in dečke, ter najmodernejša konfekcija za dame in deklice, nudi vsakemu okusu v popolno zadovoljnost. — Dospeli so tudi iz Pariza, Berlina in Dunaja osebno kupljeni modeli damske konfekcije, katere zadene poseben chic in pozornost. — Cene priznane nizke in brez konkurence.

O. BERNATOVIČ.

## „Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Frančiškanska ulica šte. 8

je najmoderneje urejena in opremljena za tisk vsakovrstnih tiskovin: knjig, brošur, urad. tiskovin, not, lepakov, vizitk, in kuvert.

Litografija. - Stereotipija. - Najmodernejša črke in okraski.

Tisk v različnih barvah.

Najfinjša izvršitev.

Solidna in točna postrežba.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 8.000.000. K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

**4 1/2 %**

— 170 —

— In jaz obe nogi, je rekel Bragaille.  
— In jaz glavo, je rekel Brancaillon.  
Bilo je tako. Muha v njih možganih, moribiti, Ali fiksna ideja. Sto in stokrat so si stali s smrtjo nasproti in niso trepetali. Ali zadostovalo je, da jim je kdo rekel: Živi trije ste, in mogli so poginiti od strahu. Zadostovalo je, omeniti jim Mesto in bežali so, gnani od živega vraga.

XXII.

Gumenje v daljavi.

Po odhodu krvniške trojice, ki naj bi upihnila luč življenja Passavantu, je vojvoda meril nekaj časa dvorano in pogledoval krvave brazde štirih volkov, ki so neprenehoma godrnjali. Slednjič se je ustavil in udaril s peto ob tla.

— Pozor! so si namignili vsi štirje. Dopolnjeno je!

— Ocquetonville, je rekel Ivan Nevstranski z bledim glasom, postavite se na čelo lokostrelcev in zaprite vse ulice, ki vodijo do palače. Idite! Kaj se obirate!

Lok je bil izprožen: ukaz je pomenil vojsko Orleansu, ki je bil guverner Pariza in je imel edini pravico postavljati oborožence na ulico.

Ocquetonville je odšel v diru. V vzdolju dvorane se je prikazala senca. Bila je ženska, ki se je ustavila in prisluševala.

— Scas, je nadaljeval vojvoda, koliko imam konjenikov?

— Petsto, Visokost.

— 171 —

— Osedlajo naj, opravljeni za boj.  
Scas je odšel. Ženska se je stresla in pobledelela.

— Courteuse, koliko mož je v Melunu?  
— Trije tisoči! Visokost!

— Zajahajte konja požurite se v Melun in jih takoj pripeljite sem!

Courteuse je stekel. Ženska je stopila za dva koraka dalje.

— Guines, koliko mož je zbranih v Fontainebleau?

— Trije tisoči so tam, Visokost.

— Tecite v Fontainebleau in pridejo naj sem na vrat na nos.

Guines je šel. Ženska se je zganila in pričela korakati proti vojvodu. Pa v tem trenutku so se odprla velika vrata dvorane in klicar je naznanil s slavnostnim glasom:

— Kraljevski sel!...

— Dobro! Dobro! je zagodrnjal vojvoda. Vstopi naj... Kaj zopet hoče norec!

Ženska se je umaknila nazaj do stene in se potuhnila. Vstopil je kraljevski odposlanec, pred njim dva paža, za njim štirje strelci iz posadke Hiše Saint-Pol. Sel se je globoko naklonil pred vojvodo Burgundcev.

— Govorite! je ukazal slednji z rezkim glasom.

— Visokost, je začel odposlanec, kralj, moj gospod vam naznanja, da sklicuje velik svet v kraljevski palači in naroča vsem princem, dofinu, prelatom, rektorju in doktorjem univerze, da bodo pri zborovanju navzoči. Vršijo se jutri ob devetih zjutraj in Njegovo Veličanstvo vas pozivlja, da se Vaša Visokost po-

## „DAN“ se prodaja

v Trstu v sledečih tobakarnah:

Železnik, Sv. Ivan,  
Trevisan, ulica Fontana,  
Baje, ulica Geppa,  
Lavrenčič, Vojašnični trg,  
Pippan, ulica Fabra,  
Bevk, trg Goldoni,  
Gramaticopulo, ulica Barriera.  
Rončelj, ulica S. Marko,  
Rankel, ulica del Rivo šte. 22,  
Bruna, ulica del Rivo šte. 44,  
„ ulica St. Martiri,  
Bilan, ulica Covana šte. 14,  
Raunacher, Campo Marzio,  
Retinger, ulica Grumulo,  
Schimpff, državna železnica.  
Geržina, Rojan,  
Može, ulica Miramar,  
Magolo, ulica Belvedere,  
Hreščak, ulica Belvedere,  
Vivoda, Rojan,  
Šegulin, ulica Industria,  
Sekovar, Vojašnični trg,  
Schmelzer, južni kolodvor,  
Ivan Treven, Bazovica pri Trstu.